

בס"ד, ערב ש"ק לסדר "והכיתם אותם" פנחס, תשפ"ה

"יריות ותביעות"

מישהו רץ ונס החוצה בבהלה מהקניון והודיע למאבטח שבפתח: "אדם עם אקדח שלוף רץ בקומה השניה וכבר ירה כמה יריות" - פיקוח נפש!

המאבטח לא היסס וחתר למגע, בעודו רץ שבח בליבו את הרץ שקיים בעצמו "לא תעמוד על דם רעך" ואף מזכה אותי בדבר¹.

המאבטח חלף על פני דוכנים, קפץ מעליהם בידיעה שהסחורה תינזק ותשבר. הוא ידע שהוא פטור מלשלם, ולא בגלל שהוא רץ לדבר מצוה (ב"ק לב). שנימוק זה אין בו כדי להתיר לו לדרוך בכוונה על הסחורה, אבל הוא פטור כיון ש"רודף (=המאבטח) שהיה רודף אחר רודף (=החשוד) להציל ושבר כלים, בין של נרדף בין של כל אדם - פטור, ולא מן הדין, אלא שאם אי אתה אומר כן, אין לך אדם שמציל את חבירו מן הרודף" (ב"ק קיז:).

הוא התקרב וראה את הזכוכיות שנופצו מחמת היריות וזיהה את החשוד/מחבל רץ עם אקדח שלוף ואוחז בידו בן ערובה ומאיים להורגו. הוא חיפש עמדה בה הוא יוכל לפגוע במחבל ללא פגיעה בבן הערובה. המחבל ממשיך להחזיק בבן הערובה וצועק לעברו: "לא לירות, נגמרו לי הכדורים". - אתה יהודי שיעבור על איסור "לא תרצח" שקיים גם ביחס לגויים!!

המאבטח היסס - להאמין לו או לא. הוא קרא לעברו: "תזרוק את האקדח שלך לריצפה!" בתגובה הלה כיוון את האקדח לעבר המאבטח - המאבטח ירה! האקדח נשמט ועף מידו של המחבל, בבדיקה מהירה התברר שהאקדח אכן ריק מכדורים.

המאבטח כבר העלה בדמיונו את דברי התובע שעל המאבטח היה להאמין לטענת החשוד שהרי סתם אדם הוא בחזקת כשר (עיין מחלוקת בדבר ביו"ד סימן קי"ט א' ובנו"כ)!

המאבטח הכין לעצמו את טענותיו, שסתם עכו"ם בחזקת חשוד על שפיכות דמים (רמב"ם פ"ב מרוצח הלכה ז'), וחשוד לשקר (עיין פנ"י גיטין ט: ביחס בין ערכאות של גויים לגויים) ומכיון שכך העובדות שעמדו מול עיניו חייבו אותו לפעול כמו שפעל ומבחינתו ברור היה לו שמדובר ב"רודף" שמותר להורגו (ולגבי ספק רודף דנו פוסקים).

המאבטח הכין את עצמו לכך שטענות אלו לא יתקבלו בטענה שמדובר בטענות גזעניות, אולם הוא לא התחרט!

הוא התלבט האם יהיה עליו לשלם על הכלים ששבר - שהרי התברר שה"רודף" (-המחבל), לא היה חמוש כבר בשעה שהוא קפץ על הדוכנים...

לא היה לו זמן להתלבטות, המחבל השרוע על הריצפה זינק לפתע בעודו שולף אקדח נוסף ממנו הוא ירה - ואז המאבטח כיוון (את הנשק ולקיום המצוה) וירה ודווח שהמחבל "נוטרל".

עתה התלבט המאבטח האם יש חובה לקבור את האקדח בו הוא ירה כדין הסייף (עיין סנהדרין מה: וחשוקי חמד שם) אולם רבו אמר לו שאין לדמות סייף שההריגה בכלי עצמו לאקדח שהכדור הוא ההורג (עיין חשוקי חמד שם), ועוד שיהיה לו זכרון למצוה שעשה!

¹ הרץ הודיע למי שבידו לעשות, וכמו עד המעיד עדות שמכוחו נעשה הדין ולא עובר על "לא תעמוד על דם רעך".